

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredni nedelje in praznika. — Inzerati do 80 petih vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 14.—, za inostranstvo Din 25.—, Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strosmayerjeva ulica 1, telefon št. 65g
podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101,
SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Rooseveltov zakon uveljavljen

Sinoči je reprezentančna zbornica dokončno sprejela s 317 : 71 glasovi zakon o pomoči Angliji in demokratskim državam — Takoj nato je predsednik Roosevelt podpisal zakon

Washington, 12. marca. s. (Ass. Press). Reprezentančna zbornica je včeraj ob 20. srednjeevropskega časa s 317 proti 71 glasovi odobrila zakon o posojanju vojnega materiala Angliji in demokratskim državam. Kmalu nato je predsednik Roosevelt podpisal zakon.

Se sinoči je predsednik Roosevelt na podlagi novega zakona podpisal prve odredbe o prenosu ameriškega vojnega materiala. Kakor se je izvedelo, se nanašajo te odredbe na prenos materiala Angliji in Grčiji. Koliko obsegajo te prve prepusitve materiala, ni mogoče točno ugotoviti, vendar se zdi, da obseg prvih pošiljav ne bo posebno velik, pač pa bo predsednik Roosevelt že danes ali jutri naprosil kongres za odobritev kreditov v znesku 7 milijard dolarjev za izvedbo zakona o posojanju vojnega materiala.

Predsednik Roosevelt je sinoči sam sporočil, da bo še ta teden v zvezi s podpisom novega zakona govoril ameriškemu narodu po radiu.

New York, 12. marca. e. AA. (Reuter) Predsednik Roosevelt ni hotel dati nobenih podatkov o tem, kakšne vrste bo vojni material, ki bo izročen Angliji. Izjavil je samo, da za sedaj količina ni velika in da bo večji del teh dobav poslan Angliji, ostanek pa Grčiji.

Kakšna bo ameriška pomoč

New York, 12. marca. s. (Tass). Kakor poročajo iz Washingtona, namerava pred-

sednik Roosevelt po uveljavitvi zakona o posojanju vojnega materiala čim bolj pospešiti dobavo vsega potrebnega materiala Angliji. Predsednik rep. ane zbornice Rayburn je sporočil, da bo Roosevelt nemudoma predložil kongresu v odobritev potrebne kredite v to svrhu.

»New York Post« misli, da bo Roosevelt poslal za kredit v višini 10 milijard dolarjev, od katerih bi bilo 5 milijard porabljenih za pomoč Angliji, 5 pa za ameriško oborožitev. To bi pomenilo, da bi skupno z onimi krediti, ki so bili že doslej odobreni za ameriško oborožitev, Zedinjene države v tekočem letu porabile za oboroževalne namene 38 milijard dolarjev (205 milijard dinarjev). Druga poročila pa pravijo celo, da bo celokupni znesek 10 milijard dolarjev porabljen za pomoč Angliji.

Vodja demokratske večine v senatu Barkley meni, da so te navedbe fantastične, ni pa hotel povedati podrobnosti o Rooseveltovih načrtih.

Značilna je izjava posebnega Rooseveltovega odposlanca Harrimana, ki odhaja v Anglijo z nalogo, da čim bolj pospeši dobavo ameriškega vojnega materiala. Harriman je dejal, da bo dobila Anglija z Zedinjenih držav vse, kar bo mogoče, predvsem pa bodo Zedinjene države pomagale angleškemu trgovskemu brodogradu.

»New York Times« poročajo, da bo predsednik Roosevelt takoj po podpisu zakona odstopil Angliji tudi več novih vojnih ladij. List pravi, da je načelnik generalnega štaba vojne mornarice Stark že poučil potrebno, kakšne tipe vojnih ladij Zedinjene države lahko Angliji še odstopijo. Možno je, da bodo Zedinjene države več svojih starih rušilcev in križark odstopile za dve angleški oklopni najnovejšega tipa. Po mnenju strokovnjakov potrebuje Anglija zlasti mnogo rušilcev za spremstvo svojih konvojov trgovskih ladij, medtem ko bi

oklopnice dobro služile Zedinjenim državam za ojačanje vojne mornarice v Tihem oceanu.

List »Army and Navy Journal« smatra, da bodo Zedinjene države odstopile Angliji nekaj rušilcev in manjših križark za nove angleške oklopnice. Nasprotno pa je »New York Herald Tribune« mnenja, da ni še nobenih znakov, da bi hotele Zedinjene države odstopiti Angliji svoje vojne ladje, smatra pa, da bo Amerika Angliji na drug način pomagala za zaščito njenega trgovskega brodogradu.

Ameriške transportne ladje pripravljene

New York, 12. marca s. (Reuter) »New York World Telegram« poroča, da ima ameriška vojna mornarica pripravljenih že toliko vojaških transportnih ladij, da lahko istočasno prepelje četrtilijonske vojakov z vsa vojno opremo. Ameriška mornariška komisija je v ta namen priključila vojni mornarici zasebne ladje z nad 400.000 tonami. Sedaj predelavajo 27 tovornih ladij za prevoz letal, tankov in težkega topništva. V ladjedelnici »Bethlehem Steel Co« preurejajo več preokoevskih potniških parnikov za vojaške Transporte.

Vprašanje irskih oporišč

Washington, 12. marca AA. (DNB) Na včerajšnji konferenci z novinarji v zunanjem ministrstvu so Cordellu Hullu stali vprašanje, če bo ameriška vlada zahtevala od Irske pomorska oporišča in sicer na podlagi zakona o pomoči Angliji. Ta opo-

Naša pripravljenost

— naša varnost!

rišča bi nato odstopila Angliji. Hull je odgovoril, da tega vprašanja do sedaj niso resno proučevali.

Berlin, 12. marca AA. (Stefani) Ameriški listi objavljajo zanimive studije glede Rooseveltovih poskusov, da dobi irska oporišča, ki jih de Valera neče dati Angliji. New Yorkski listi potrjujejo, da so Zedinjene države ponudile Irski posojilo 50 milijonov dolarjev v zameno za irska oporišča. Irski poslanik v Washingtonu pa dvomi, piše »Daily News« da bo Irska pristala na to kupčijo. Potrjujejo tudi, da je Bela hiša pripravljena odločno razgovarjati se z irskim ministrom za obrambo, ki bo v četrtek prispel v Zedinjene države.

Globok vtis v Londonu

London, 12. marca s. (Reuter) Sprejetje ameriškega zakona o posojanju vojnega materiala je napravilo v Londonu globok vtis. Pričakujejo, da bo angleška vlada v tej zvezi podala v kratkem izjavo pred parlamentom.

Izid volitev v znamenju Rooseveltovega zakona

New York, 12. marca AA. (Reuter) V 17. volitvenem okraju v New Yorku, ki zajema del mesta, ki je znan pod imenom Manhattan, so bile delne volitve izid volitev dokazuje, da se volilci v ogromni večini izrekajo za pomoč Angliji. Trije kandidati in sicer en republikanec in dva demokrata, ki so se izrekli za pomoč Angliji, so dobili 400.000 glasov, tretji kandidat pa, ki pripada izolacionistom, pa je dobil manj kot 4000 glasov, da ga je zelo podpiral izolacionistični tisk.

Jugoslovenska vojska ima zelo bogate vojne izkušnje, ker so njeni člani sodelovali v številnih zmagovalnih vojnah. Ona je tudi tehnično dobro opremljena.

Ob takih vrlih in taki pripravljenosti našega naroda ali, kar je isto, oborožene sile kraljevine Jugoslavije, ni žrtve, ki je ne bi mogli doprinesiti, ako bi bilo postavljeno vprašanje naše svobode in naše pravice do svobodnega življenja na rodni grudi.

Iz govora komandanta dravske divizije generala Lj. Stefanovića na vojaškem koncertu v Ljubljani

je bila tako močna, da se je čula daleč naokrog. Med smrtnimi žrtvami je tudi sin bivšega angleškega trgovskega atašea v Turčiji Rotha.

Zaradi detonacije so bila razbita vsa okna tega največjega cerigrajskega hotela. Velika in znana trgovina antičnih predmetov nasproti hotela je zgorela z vsem inventarjem vred.

Eksplozija bombe je povzročila veliko paniko, ker je bilo v tem času na ulicah še polno občinstva. Kakor se izve, so bili štirje atentatorji takoj aretirani. Turške oblasti vodijo preiskavo.

Nemško poročilo

Carigrad, 12. marca. e. AA. (DNB). Sinoči ob 22. je v spodnjih prostorih hotela »Pera Palace« v Carigradu eksplodiral peklenški stroj, ki je napravil v poslopju veliko škodo in povzročil požar, katerega pa so gasilci omejili. Kakor je doslej ugotovljeno, je bilo več mrtvih in ranjenih. Tramvajski voz, ki je v trenutku eksplozije vozil mimo poslopja, je bil močno poškodovan.

V zadnjem času so zlasti Angleži stanovali v tem hotelu. V hotelu je bilo tudi nekaj angleških diplomatov, ki so te dni prispeli iz Bolgarije. Poleg tega je bilo tam tudi več drugih Angležev in Američanov.

Peklenški stroj v šoli

Budimpešta, 12. marca. AA. (Havas). Včeraj je eksplodiral peklenški stroj v ljudski šoli v Kispestu. Ubilih je bilo 12 učenec, več pa jih je bilo hudo ranjenih. Stroj je bil v zavoji, ki ga je našel neki deček in prinesel s seboj v šolo. Uvedena je bila preiskava.

Budimpešta, 12. marca. (MTI). V predmestju Kispest je neki srednješolec s raz letalskega podčastnika, prinesel v sin ročno granato, ki je eksplodirala. Dijak in še dva njegova tovariša so umrli, štirje dijaki so bili pa ranjeni.

Grške ofenzivne operacije

se nadaljujejo kljub močnim italijanskim protinapadom
Živahna letalska aktivnost na obeh straneh

Atene, 12. marca. s. (Ass. Press). Grška ofenziva na srednjem sektorju bojišč pri Tepeleliju se nadaljuje že pet dni. Včeraj so Grki kljub močnim italijanskim protinapadom držali vse postojanke, ki so jih zavzeli v prejšnjih dneh. Te postojanke tečejo po gorskem grebenu v višini 1700 m. Grki so se tam močno zakopali v strelske jame. Ko so Italijani včeraj grške postojanke napadli, so bili s težkimi izstrelkami odbiti. Pozneje so prešli Grki v protinapad ter so se morali Italijani umakniti s svojih prvih frontnih položajev.

Atene, 12. marca. e. Včeraj je bilo na bojišču v Albaniji mnogo živahnejše kakor prejšnje dni.

Kaže, da boji okrog Tepelelija zavzemajo vse večji obseg. Bilo je več spopadov na nož. Ob reki Devoli so bili prav tako močnejši boji, poleg topništva se je spopadla tudi pehota. Ob izviru reke Skumbe na severnem odseku je bilo včeraj zelo živahno. Močan topniški in strojniški ogenj je trajal ves dan in večkrat so bili spopadi med pehoto.

Na odseku pri Podgradcu, kjer je zadnje dni vladalo skoraj tišanje, so bili včeraj srditi boji, zlasti blizu vasi Udumiste. Italci na obeh straneh so bili zelo živahni ves dan.

Atene, 12. marca s. (Reuter) Grške čete so včeraj pri Tepeleliju v naskoku zavzele neko postojanko v višini 2000 m. Napad je pripravilo grško topništvo z močnim zapornim ognjem.

Grško vojno poročilo

Atene, 12. marca. s. (At. ag.) Grški generalni štab javlja v svojem sinočnem 136. vojnem poročilu:

Grške čete so nadaljevale s svojimi ofenzivnimi operacijami. Sovražnik je podzvel več močnih protinapadov, ki na so bili vsi z velikimi izgubami zani odbiti. Zajeli smo okoli 450 sovražnih vojakov, med njimi 3 višje častnike. Grško letalstvo je zopet uspešno podpiralo kopno vojsko in je bombardiralo sovražne postojanke na bojišču.

V Atenah zanikajo izročitev nemških predlogov

Atene, 12. marca. AA. (Reuter). Službeno poročilo zanika, da bi bil nemški poslanik v Grčiji izročil predsedniku vlade Korizisu neke predloge.

Inspekcijsko potovanje ministrov po grški Makedoniji

Atene, 12. marca. e. AA. Atenska agencija poroča: Generalni guverner Trakije Kalazis je bil operiran in ga bo začasno zamenjal Kocius, minister in atenski guverner. Ki danes odputuje v Trakijo. Prav tako potujejo danes na inspekcijsko potovanje v Trakijo in grško Makedonijo ministri za socialno politiko, za delo in za kmetijstvo.

Ne verujte »šepetovalcem«

Šahovski turnir v Rusiji

Moskva, 12. marca. s. (Tass). 23. marca se prične četverokrožni turnir za šahovsko prvenstvo Sovjetske zveze, na katerem bo igralo 6 mojstrov, ki so dosegli na prvenstvenem turnirju lani v jeseni najboljši uspehe. To so: Boleslavski, Bondarevski, Botvinnik, Keres, Lilienthal in Smislov. Oni, ki doseže v novem turnirju največje število točk, prejme naslov sovjetskega prvaka.

Določeno je, da bosta prva dva kroga turnirja igrana v Leningradu, začeni s 23. marcem, druga polovica turnirja pa se prične 11. aprila v Moskvi. Vsak udeleženec bo igral z vsakim po štiri partije, dvakrat z belimi, dvakrat z črnimi figurami. Čas razmišljanja je določen z dve in pol urami za prvih 40 potez in eno uro za vsakih nadaljnjih 16 potez.

Pred razčiščenjem položaja v južnovzhodni Evropi

„Jugoslovenski državniki imajo v pravem smislu obdutek evropske odgovornosti“ — piše glasilo madžarskega ministrskega predsednika

Budimpešta, 12. marca. e. Oficijna novinska korespondenca »Peštanske novice« piše: Dasi odgovor Turčije na Hitlerjevo poslanico še ni znan, vendar kaže, da bo ta odgovor doprinesel k razčiščenju položaja na jugovzhodu. Korespondenca izraža prepričanje, da bo v tem delu Evrope v kratkem nastalo pomirjenje.

Glede Jugoslavije pravi, da v Budimpešti z velikim zanimanjem pričakujejo njeno bližnjo diplomatsko akcijo. Jugoslavija je že od začetka vojne vodila do Nemčije politiko sporazuma in dobrih sosednjih odnosov ter je po tej poti dosledno šla naprej. To priznava tudi v Berlinu, kjer je bilo v zadnjih dneh rečeno, da so nemško jugoslovenski odnosi odlični.

»Magyar Ország« prav tako v topih besedah piše o Jugoslaviji. Jugoslovenski državniki imajo v pravem smislu občutek evropske odgovornosti in so v teku vojne često izjavili, da je jugoslovenski narod za mir in nevtralnost ter da bo storil vse, da se evropski spopad ne razširi. Jugoslavija bo v obrambi svoje narodne neodvisnosti žvela z vsemi sosedi v najboljših odnosih. Zato je Jugoslavija sklenila več prijateljskih sporazumov s sosedi. V sedanjem položaju je Jugoslavija o svojem bodočem stališču hkratu obvestila nemško, sovjetsko in washingtonsko vlado.

Turško stališče nespremenjeno

Ankara, 12. marca. AA. (Anatolska agencija). V ponedeljek se je sestala velika turška narodna skupščina prvič po zimskem odmoru. Na seji so razpravljali o raznih vprašanjih, ki so bila na dnevnem redu. Danes popoldne bo seja parlamentarne skupnine republikanske stranke. Zelo verjetno je, da bosta ministrski predsednik in zunanji minister drug za drugim podala svoja poročila o notranjopolitičnih vprašanjih in splošni situaciji Turčije v zvezi z zunanje-političnimi vprašanji. Kakor se med tem izve, predsednik vlade re bo govoril pred plenarnim turške narodne skupščine.

Ankara, 12. marca. e. (DNB). Kakor javlja radio Ankara, je predsednik vlade na včerajšnji seji parlamenta podal ekspozice o dogodkih zadnjih mesecev.

Ankara, 12. marca. AA. (Reuter) Na uradnem mestu v Ankari izjavljajo, da so brez podlage vesti, če da je predsednik turške vlade podal ostavko.

Situacija v Bolgariji

Sofija, 12. marca. e. (Europa Press). Bolgarski radio je tudi včeraj srdito reagiral na trditve angleškega tiska, da bodo nemške čete v Bolgariji preskrbovane na škodo bolgarskega naroda.

Napovedovalec v radiu je poudarjal, da se bo preskrba nemških čet vršila v okviru nemško bolgarske trgovinske porazdelbe in da na podlagi tega ni nobene nevarnosti.

Strašna eksplozija v carigrajskem hotelu

Poskušen atentat na bivšega angleškega poslanika v Sofiji

Eksplozija je zahtevala več človeških žrtev in napravila veliko gmotno škodo — Aretacija atentatorjev

Carigrad, 12. marca. (Reuter). Sinoči se je tu zgodila bombna eksplozija, ki predstavlja najhujši atentat proti bivešemu angleškemu poslaniku v Sofiji Rendellu. Atentat ni uspel.

Kmalu potem, ko so poslanik Rendell, njegova hči in uradniški angleškega poslanika v Sofiji prispeli v hotel »Pera Palace« v Carigradu, je nastala v hotelu eksplozija, ki je razdejala velik del poslopja in zahtevala več človeških žrtev. Trije uradniški angleškega poslanika v Sofiji so ranjeni. Poslanik Rendell in njegova hči sta nepoškodovana. Število človeških žrtev, ki jih je eksplozija zahtevala, še ni točno ugotovljeno.

Očitno pripovedujejo, da sta eksplodirala najmanj dve bombi, ki sta bili položeni v kofetere med prijatjo poslanika Rendella v vratarjevi veži. Pomeje so v nekem kofetere odkrili še tretjo bombu, ki pa ni eksplodirala.

Ugotovljeno je, da je bil poskušen atentat tudi na vlak, s katerim je poslanik Rendell potoval iz Sofije v Carigrad, vendar poskus ni uspel.

sti za preskrbo bolgarskega prebivalstva. Nasprotno bo bolgarsko narodno gospodarstvo imelo od tega še večje koristi.

Glede groženj, ki jih je naslovil angleški radio na Bolgarijo, češ da bo angleško letalstvo bombardiralo železniška križišča v Bolgariji, je napovedovalec izjavil, da bo morda Anglija uresničila svoje grožnje, toda Bolgarija se bo odločno uprla vsakemu napadu.

Obsojena levičarska agenta

Sofija, 12. marca. e. (Europa Press). Včeraj se je pred sofijskim sodiščem končala zanimiva politična razprava. Sodisce je obsodilo dva levičarska agenta, ker sta bila v službi neke tuje države. Agenti Pešev in Kolev sta bila obsojena vsak na 7 let robije in 50.000 levov globo. Oba sta bila obtožena veleizdajniške propagande proti Bolgariji.

Pri zadnjih volitvah v sobranje je politična aretirala Koleva, ki je bil tajnik neke ilegalne organizacije. V trenutku, ko je hotel Pešev vtiakniti v žep 8.000 dolarjev. Kolev je na policiji izjavil, da je pričakoval 3.000 dolarjev nagrade od države, za katero je delal. Pri razpravi ni bilo rečeno, kateri državi sta agenta služila.

Podrobnosti o atentatu

Carigrad, 12. marca. e. (United Press). Sinoči ob 22. so bile po eksploziji dveh bomb v veži hotela »Pera Palace« mrtve tri osebe, šest pa je bilo hudo ranjenih. Vsa prednja stran hotela je zaradi eksplozije poškodovana. Postavljene so bile tri bombe, toda ena ni eksplodirala. V tem hotelu navadno ložirajo diplomati. V njem so bili tudi rezervirani prostori za angleške veleposlanika Rendella iz Sofije.

Takoj po eksploziji in nastalem požaru so hotel obkrožili policija in vojska. Deset oseb, ki so bili med eksplozijo v veži je poletela odpeljalo. Hudo ranjeni so bili prepejani v bolnico, laže ranjeni pa v bližnje hotele. Gasilcem so je posrečilo, da so čez eno uro pogasili ogenj.

Rožna dolina odrezana od mesta

V to, eno največjih ljubljanskih četrti, držita le dve cesti iz mesta — Kaj bi bilo treba še storiti razen razširitve Ceste na Rožnik

Ljubljana, 12. marca. Če trdimo, da je Rožna dolina odrezana od mesta, ne more nihče reči, da pretiravamo. Podobno je odrezan od središča tudi Bežigrad, in sicer z železnico. Tudi na zahodni strani je med starim in novim mestnim delom meja železnica. Med tem ko se Bežigrad stalno pritožuje nad slabimi prometnimi zvezami z mestom, Rožnodolci ponizno molče; v resnici doslej še niso čutili v tolikšni meri, da Rožna dolina ni dovolj zvezana z mestom. Tu je manj živahen promet kakor na severni strani, zlasti, ker ni tranzitnega. Vendar se je zadnja leta dovolj izkazalo, kako silno neprimerne so tako zvezne glavne ceste pod Rožnikom za promet z motornimi vozili. To velja predvsem za Cesto na Rožnik, ki so jo prav zaradi tega v tej zimi začeli razširjati vzdolž tivolskega gozda, kjer je bila najčista.

Ne moremo pa govoriti le o potrebi prometa z motornimi vozili. Rožna dolina je veliko stanovanjsko naselje. Morda ne stane v nobeni drugi četrti več uradništva, nameščenecv ter trgovskih uslužbenecv kakor pod Rožnikom. Množice teh ljudi hite dan za dnem v mesto v službo. Rožna dolina nima tramvaja, če izvajamo ceste ob železnici, kajti izpod Rožnika je mnogo predaleč do tramvajске postaje. V Rožni dolini pa tudi ni nobene šole. Številni uslužbeni morajo prehoditi vsak dan dolgo pot v mesto, nič manj pa najbrž tudi ni otrok, ki hodijo v šole po pol ure in več daleč. Izberemo lahko edino dve poti: Cesto na Rožnik ali Cesto v Rožno dolino. Če stanujemo v srednjem delu Rožne doline, morajo napraviti še tem daljšo pot, kar lahko pridejo le po ovinkih do cest, ki držita edini v mesto. Obe osrednji, najdaljši cesti naselja, se končujeta ob poti, Svetčevi ulici; ta ulica ne zasluži imena ceste, ker je do 5 m široka s hodnikom vred. Svetčeva ulica je prav za prav začetek Rožne doline, prva rožnodolinska cesta, ki je priključena k cesti na Rožnik.

Če greš prvič v Rožno dolino po Cesti na Rožnik, se začudiš, zakaj je naselje

odrezano od mesta s tako veliko, nenavadno stepto na južni strani tivolskega gozda. Tam se razprostira velik travnik, povsem obkrojen od številnih hiš in cest. Križa ga le »prepevdana pot«, ki preseka velik ovinek od cest VIII in X v najkrajši smeri do Ceste na Rožnik. Ta steza je glavni dohod v Rožno dolino. Ljudje, ki se jim mudi v mesto ali domov, prečkajo travnik, da se izognejo ostrega ovinka po Svetčevi ulici. Še raje bi se tega ovinka izognili avtomobilist kakor tudi kolesar, kajti ozka cesta je zelo nevarna zlasti ob ustju Ažbetove ulice (podaljšek Ceste X) in Ceste VIII. Na ogalu Ažbetove in Svetčeve ulice je ovinek še nepregleden, ker ga zakriva visoka vrtna ograja.

Rožnodolske ceste, predvsem starejše, leže po večini pravokotno. Uveden je bil tudi ameriški način označevanja s številkami, tako da so dobile ceste, ki leže vzporedno z železnico številke 2, 4, 6, 8, 10 in 12, pravokotno ležeče ceste pa 1, 3, 5, 7, 9 itd. Štetje so začeli ob železnici proti zahodu kakor se je naselje tudi širilo. Podaljšek Ceste v Rožno dolino je Cesta II, Cesta na Rožnik z Večno potjo pa bi morala biti prav za prav Cesta XIV. V trikotju Ceste v Rožno dolino in Ceste na Rožnik se razvija naselje, a njegove ceste niso dovolj zvezane s temi glavnimi cestami. Vse vzporedne ceste z železnico — vsaj najdaljše — bi morale biti neposredno zvezane s Cesto na Rožnik, toda končujoče se ob velikem travniku pod tivolskim gozdom. Ta travnik leži med mestom in Rožno dolino kakor nekakšen varnostni pas, da bi se mesto ne okužilo.

V načrtu mesta sicer zasledimo projektirani ulici na tem travniku, in sicer podaljšek Ažbetove, ki leži kot prva vzporedna s Cesto na Rožnik, in pravokotno na njo Orozovo ulico. Zdaj imamo že dve Ažbetovi ulici: ena je na vhodni strani travnika (med njim in Škrabčovo ulico), druga pa v Rožni dolini med Svetčovo in Levčovo ulico. Tega seveda marsikdo ne ve in tudi pismonošam bi ne smeli zameriti, če iščejo v »mestnem« delu Ažbetove

ulice hišno številko, ki je na drugi strani okrog 400 m širokega travnika.

Ko bi zvezali oba konca Ažbetove ulice s cesto čez travnik bi dobila Rožna dolina tudi mnogo boljše zvezo z mestom. Sama razširitev Ceste na Rožnik — ki je pa seveda tudi zelo potrebna — ne bo mnogo koristila Rožni dolini, če ne bo tudi drugih prometnih ureditev. Nič manj ni potrebna razširitev Svetčeve ulice, zlasti se, če ne bo tako kmalu podaljšana Ažbetova ulica. Večina prometa v Rožno dolino se usmerja po tej ulici, ker je prva, ki se odcepi od Ceste na Rožnik v Rožno dolino in ker so druge ulice, n. pr. Levčeva ulica priključene h glavni cesti prav tako pomešane.

Ko so odločili o regulaciji tako zvanega mestnega dela Rožne doline, o dveh, treh ulicah ob nesretnem travniku, se na prometne interese celotne Rožne doline niso ozirali ali so pa mislili, da bo imelo naselje letalsko zvezo in letališče na nedotakljivi senožeti. ... Kako bi sicer zmaličili dolgo Cesto X ob njenem začetku tako, da ni moglo neposredno priključiti s podaljšanjem k Cesti na Rožnik! Namestu, da bi bila Cesta X premo podaljšana čez travnik, se zdaj lomi v osterm kolenu, kjer so jo imenovali za Ažbetovo ulico; ob Svetčevi ulici, kjer bi moralo biti ustje Ceste X, stoji vile kot barikada, in na osterm ovinku Ažbetove in Svetčeve ulice se vrste neprestano prometne nesreče.

Marsikaj bi pa še vendar lahko popravili. Tako bi lahko podaljšali čez travnik Cesto VIII, kar bi kazalo bolj kakor podaljšati Ažbetovo ulico. S tem podaljškom bi Rožna dolina dobila najboljše zvezo, ker bi bila neposredno k Cesti na Rožnik priključena osrednja rožnodolska cesta. Če bi hoteli podaljšati čez travnik še Ažbetovo ulico, bi to tudi lahko storili. Samo po sebi se razume, da bi tedaj tudi zapušteni travnik dobil svojo pravo ceno in bi bil kmalu zazidan. Rožna dolina ima kanalizacijo in travnik bi bil kmalu osušen kakor je bila tudi njegovi okolica. Tako bi se Rožna dolina zllila z mestom, kar bi bilo treba pozdraviti v interesu vse Ljubljane.

uradniške aprovizacije ne more urediti položaja državnih nameščenecv in upokojencev in je zato proti uzakonitvi uredbe o uradniški aprovizaciji. Rešitev vprašanja vidimo le v fiksanju cen in zvišanju prejemkov.

LJUBITELJICA GLEDALIŠČA
Mož: Ti si kriva, da prideva vedno pozno v gledališče.
Žena: Kam se ti pa mudi? Prvi odmor je vedno tako dolgočasen.

Ameriški otok v japonskem otočju

Otoček Guam v Marianskem otočju bi igral v primeru vojne na Tihem oceanu važno vlogo

Guam je otoček v Tihem oceanu na 12. stopinji severne širine in 145. stopinji zapadne dolžine. Njegovo ime se je omenjalo zadnje čase večkrat v političnih debatah v Zedinjenih državah. Na njem se ustavljajo letala novih ameriških prekomorskih zračnih prog na strateški zvezi med Havajskimi otoki in Filipini. Ameriški mornariški uradi so že davno želeli ugotoviti ta otok, toda z barvo so prišli na dan šele sedaj.

Če pride do oboroženega spopada na Tihem oceanu, bo igral otok Guam važno vlogo vsaj v začetku vojne. Dolgo ga ne bo mogoče držati, ker je preveč potisnjen naprej. Zemljepisno spada Guam k Marianskemu otočju. To otočje je japonsko kakor Palauski in Maršalski otoki in Karolina, ležeče južno in vzhodno od njega. Zato so tako dolgo oklevali z utrjevanjem otoka in zato so se lotili tega dela zdaj, ker ga hočejo Američani čim delj držati v svojih rokah kot obrambo za Havajske otoke.

Kako se je zgodilo, da je postal med skupino japonskih otokov Guam ameriški? Guam je pripadal od leta 1683 do 1898 Španiji. Po izgubljeni vojni proti Zedinjenim državam je prodala Španija 1898 vse okoliške otoke za 2.500.000 dolarjev Nemčiji. Guam pa takrat še ni pripadal Španiji.

Dne 30. julija je priplul pred otok Guam ameriški kapitan Glass s križarko »Charleston«. Vedel je, da je glavno mesto otoka Agana zavarovano z dvema trdnjavama. Hote izzvati Špance, da bi mu izdali

razmestitev svojih topov, je zapovedal odštati nekaj topovskih strel na nje že iz velike daljave. Po strelah je videla posadka, kako je odplul od obale čoln s špansko zastavo. V čolnu je bil guverner otoka. Prišel je na ameriško vojno ladjo in se opravičil, da ni mogel odgovoriti na »pozdravni salvo«, ker mu je zmanjkalo smodnika. Ameriški častniki so tedaj presenečeno ugotovili, da njihove kroglice niso zadale, temveč da so jih smatrali na otoku za pozdrav. Večje in mučnejše je bilo presenečenje španskega poveljnika, ko je zvedel, da je Amerika napovedala Španiji vojno in da bodo trdnjave razstreljene, če bi se ne vdale. Tako je prišel otok v posest Amerike. Amerika je s tem pridobila najboljše pristanišče na vsem otočju.

Trnjeva krona zopet v Parizu

Vsako leto v postnem času je bila v pariskih cerkvah izpostavljena največja francoska cerkvena relikvija — trnjeva krona s Kristove glave. To krono je Louis XI. prinesel v Francijo l. 1238, zdaj pa se ne nahaja več tam.

V času burnih dogodkov lanskega leta so krono odnesli v neko mestce na jugu Francije. Tam so jo shranili na prostoru, ki je znan samo štirim dostojanstvenikom francoske cerkve. Krona se nahaja še danes v tajnem varstvu in Parizani je letos ne bodo mogli videti.

Za zvišanje prejemkov nameščencem in upokojencem

Dopis, ki ga je poslalo 29 stanovskih organizacij kraljevskemu namestništvu

Ljubljana, 12. marca. Akcijski odbor organizacij državnih in samoupravnih uslužbenecv in upokojencev v Ljubljani je poslal s podpisom 29 stanovskih organizacij nameščencem in upokojencem, ki imajo svoje sedeže v Ljubljani, kraljevskemu namestništvu naslednji dopis:

»Akcijski odbor organizacij državnih in javnih nameščenecv ter upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani prosi najvišje zaslonbe v pravični borbi za doseglo človeškemu dostojanstvu primerne življenja.

Državni in samoupravni nameščenci ter upokojenci in naše družine živimo zaradi velikanskega dviga cen najnujnejšim življenjskim potrebščinam naravnost v bedi. Vsak drug sloj si je dosegel sorazmerno povišanje dohodkov, le mi, ki služimo državnim in samoupravnim oblastvom ali ki smo jim dali nekoč svoje najboljše sile, imamo plače, ki so daleč pod eksistenčnim minimumom in veliko slabše od dohodkov katerega si bodi drugega delovnega sloja v državi. Zato nas tarejo pomanjkanje, dolгови in moreča skrb, kako bomo jutri nahranili in oblekli sebe in svoje družine. Niti za te izdatke že davno več ne zadoštujejo naše mesečne plače. Da ne pretiravamo, je javno ugotovil dne 17. februarja sam gospod ban dravske banovine v svojem ekspoziju pri proračunski razpravi banskega sveta v Ljubljani.

V neomajnem zaupanju, da bo kraljevsko namestništvo zastavilo ves svoj vpliv, da bo kraljevska vlada nemudoma pravično uravnila naše osebne in družinske prejemke v razmerju z naraslo dragotino, prosimo, da sprejmete zagotovilo naše globoke vdanosti.

Iste organizacije so poslale predsedniku in podpredsedniku kraljevske vlade, ministru financ ter ministrom dr. Kulovec in dr. Kreku spomenico naslednje vsebine:

»Pomanjkanje in dolgovi, ki ženejo državne in javne uslužbence ter upokojence

spricho nevzdržne draginje in bolezni in obup, na drugi strani pa odlaganje z ureditvijo njih dohodkov do naraščajoče draginje, silijo podpisane organizacije, da se danes vnovič obrnejo na vas in vas opozorijo na potrebo nujne in uspešne rešitve tega neodložljivega vprašanja.

Pri največji uvidevnosti, da zahtevajo izredni časi prav od nas, ki nam je država in javno oblastvo delodajalec, zrtve in pri najboljši volji, da dajemo kot dobri državljani drugim slojem zgled, smo prisiljeni ugotoviti, da je naš položaj dan za dnem obupnejši. Nikakor ne zmoremo več izdatkov za najosnovnejše življenjske potrebščine. Le še z zadolževanjem in iskanjem izrednih dohodkov se borimo zoper bedo. Celotni uradniški višji položajev so daleč pod eksistenčnim minimumom, kako je šele z uradniški nižjih skupin, z zvaniki, ki služijo in dnevničarji.

Da naš klic po neodložljivi pomoči ni izraz notoričnega nezadovoljstva, je javno ugotovil sam gospod ban dravske banovine dr. Marko Natlačen v svojem ekspoziju na zasedanju banskega sveta v Ljubljani dne 17. februarja, ko je z vso uvidevnostjo in dobrim poznanjem razmer priznal 39 tisočim javnim uslužbenecv in v naši banovini patriotizem, disciplino in skrajno požrtvovalnost. Ugotovil je, da so bili naši dohodki za januar za okrog 40% pod eksistenčnim minimumom v razmerju do eksistenčnega minimuma v letu 1938 in da je »del uslužbenstva proletariizan, drugi del pa živi podproletarsko. Odstotek v takih razmerah živečega aktivnega držav. nameščenstva znaša po njegovih navedbah 89%, če bi pa upošteval še upokojence, bi se dvignil gotovo na 95%. Njegovim pomenljivim besedam, da »je potrebno storiti vse, da se državnim, javnim uslužbenecem in upokojencem dvigne prejemki do višine, ki bo omogočala človeškemu dostojanstvu primerno življenje«, nimamo dostaviti drugega kot to, da ima zavlačevanje rešitve našega gromotnega vprašanja dan na dan hujše posledice.

4 sloke postave in mehkega značaja, Romain pa plečat in krepak, vzor impozantne moške lepote. Energično, smelo obličje je napravilo na človeka vtis močnatosti, združene s prevdarnostjo. Šele pri drugem natančnejšem ogledu je opazil človek na njegovem obrazu lahen nasmeh, kar mu je dajalo še posebno milino.

Rodbina de Queleru je bila strastno udana pomorstvu. Mornariška služba je prehajala od očeta na sina. Queleru so bili potomci starega plemiškega rodu. Njihova dokaj slabo upravljana posestva so obsegala večinoma le gozdove in senožeti. Romain de Queleru je bil najmlajši izmed treh bratov; vsi so bili v mornariški službi. Najstarejši je bil umrl junaške smrti pri Sfaxu, najmlajši se je pa pripravil na sprejemni izpit, da bi vstopil v mornariško šolo.

Po materi so bili sirote. Njihov oče je bil težko ranjen v nogo in moral je zapustiti službo, tik pred povišanjem v korvetnega kapitana. Živel je osamljen na svojih posestvih, ki jih je kar najbolje upravljal, kakor je sam zadrževal. Zlobni jeziki so pa trdili, da se na kmetijstvo ne razume in da mu raste na polju sam plevel. On je pa na vse to samo majal z glavo.

Ni mi treba skrbeti, da bi obogatel, — jim je odgovarjal. — Počutim se dobro v svojih gozdovih in na senožetih. Se bodo že naši naprednejši grofje Queleru, ki bodo pognali svojo očetovsko dediščino. Brezbržnost do vsega, do vseh skrbi, kako bi se dalo zboljšati kmetijstvo in povečati donos grunta,

Prepričani smo, da tudi vi uvidevate potrebo po nujni rešitvi iz naše stiske, ki je možna zdaj le še s povišanjem naših plač v sorazmerju s podražitvijo vseh življenjskih potrebščin, zato vas prosimo, da zastavite za pravično ureditev naših dohodkov ves svoj vpliv.

Ako bi bila ureditev našega položaja z rednimi davčnimi in finančnimi viri nemogoča, naj pristopi država k izrednim meram, eventualno tudi k oddaji premoženja, da se s tem ustavi naraščanje draginje in utrdi vrednost denarja.

Banu dravske banovine je poslal naslednji dopis:

»Akcijski odbor državnih in javnih nameščenecv ter upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani je na svoji seji dne 4. marca 1941 sklenil, da se vam iskreno zahvali za tehtne besede, ki ste z njimi pravično predložili javnosti naš obupni gnetni položaj. S priznanjem našega patriotizma, discipline in skrajne požrtvovalnosti ste dali naši borbi, da se povišajo naši osebni in družinski dohodki v razmerju s podražitvijo življenjskih potrebščin, neprecenljivo moralno oporo. Le to bi si dovolili pripomniti, da so se vaše besede nanašale le na aktivne nameščence, da pa so v enakem položaju tudi naši upokojenci. Odstotek tistih aktivnih in upokojenih državnih in javnih nameščenecv, ki so njih dohodki pod eksistenčnim minimumom, bi ob upoštevanju je »eh pokazal še poraznejše število, saj bi gotovo preselel 95%.

Prepričani smo, da bo vaša podpora, da je takojšnja pomoč neodložljiva, vendarje izrazil poklonje prijatelje da ne bodo več odlagali z rešitvijo tega prevážnega socialnega vprašanja. Prosimo vas, veslopoterjeni gospod ban, da tudi v bodoče podpirate naše napore in nenehoma apelirate na kraljevsko vlado, naj to nevzdržno stanje brez odloga odpravi in nam omogoči človeškemu dostojanstvu primerno življenje. Le tako bomo rešili moreh skrbi, ki nam jih povzročajo obupno pomanjkanje in zadolževanje, in bomo spet sposobni v polni meri izvrševati svoje poklicne dolžnosti.

Blagovolite sprejeti, velespoštovani gospod ban, tudi ob tej priliki izraze našega globokega spoštovanja.

Ministru financ in ministru za prehrano je pa poslal naslednje brzojavko:

»Akcijski odbor organizacij državnih in samoupravnih uslužbenecv in upokojencev v Ljubljani, v katerem sodeluje 29 stanovskih organizacij, ugotavlja, da uvedba

Brez posebnega obvestila.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest, da je poklical Vsemogočni k sebi našega ljubljeneega soproga, očeta, starega očeta, tasta

Antona Avseca

sodnika deželnega sodišča v pokoju odlikovanega z redom sv. Save III. stopnje

ki je dne 11. t. m. ob 9. uri zvečer nenadoma preminul, previden s tolažili svete vere, v starosti 66 let.

Pogreb dragoga pokojnika bo v četrtek, dne 13. marca ob 17.30 uri popoldne iz kapele sv. Petra na Žalah.

LJUBLJANA, dne 12. marca 1941.

MARIJA — soproga; dr. ing. DUŠAN, NADA, por. VAHČIČ, SVETOVIT, JOVITA, FRANC, SVETOZAR — otroci; VAHČIČ MARJAN — zet; MARGIT, roj. ŠOSTARIČ, ANICA, roj. RESNIK — snahi; MARJANCA, NADICA, JANEZEK, METKA — vnuki, in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Za številne dokaze iskrenega sočutja, izraženega bodisi pismeno ali osebno ob smrti našega nadvse ljubljeneega soproga, očeta, starega očeta, brata, tasta in strica

Ivana Ostrožnika

posestnika in poslovedjo v p.

preč. duhovščini, g. dr. Grumu, pevskemu društvu »LOŠKI GLAS« za v srca segajoče žalostinke, gasilski četi Loke, rudniški godbi za njeno spremstvo, »POSAVJE« kons. zadr. za poklonjeni venec, gospodu Ranzingerju, ki je osebno nadzoroval polaganje druge krste v grob, vsem, ki so dragoga pokojnika sprenili v tako častnem številu na njegovi zadnji poti.

Vsem ponovno prav prisrčna zahvala — Bog plačaj!

LOKE, LJUBLJANA, dne 9. marca 1941.

GLOBOKO ZALUJOČI OSTALI

Pierre Mael:

Blodna ljubezen

Roman

Ob Jeannni je doraščala Hermina in razlika med njima je postajala vedno večja; pri tem so stopale v ospredje Herminine prednosti.

Hermina je bila sanjavo dekle, najpopolnejša predstavnica ženske, ki ne odkriva svojega hrepenenja. Njeni konstantno rjavi, malone svetli lasje so bili izredno nežni, kakor nevidna vlakna, ki jih odnaša veter s seboj in večkrat se je zdelo, da so podobni žareči groljoli okrog arhangelovega čela. Njena prožna, sloka postava, biserni lesk polti in očarljivi otroški nasmeh njenih ust, vse to je delalo iz sirote prelestno, malone nadnaravno bitje.

Rodbina La Fougeraye, stanujoča v gradu Villaudren, je sprejemala mnogo gostov. Kateri častnik, sodni advokat ali pesnik bi bil premagal izkušnjo, da bi ne bil deležen splošno znane gostoljubnosti te rodbine in da bi se ne naslajal ob pogledu na tri očarljive grajske lepote? Po pravici lahko rečemo tri, kajti gospa La Fougeraye še ni bila položila svojega žezla v roke dedinje svojega kraljestva.

Skupaj z Reneem de Mejanom je zahajal v grad njegov sošolec in dober prijatelj, mornariški poročnik Romaine de Queleru.

Mladenica sta bila kričeče nasprotje. Rene je bil